

Predgovor

Inštitut za varovanje zdravja je odgovoren za epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni in za vzdrževanje baze podatkov o okoli 75 prijavljenih nalezljivih boleznih. Poleg tega je odgovoren za posredovanje podatkov najmanj o 46 nalezljivih boleznih, navedenih v Odločbi 2002/253/EC in Odločbi 2003/534/EC) ter o SARS, WNF (West Nile Fever) in aviarni influenci v ECDC.

Epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni je zasnovano tako, da zagotavlja sprotno pridobivanje kakovostnih podatkov o pojavljanju nalezljivih bolezni v Sloveniji in predstavlja osnovo za sprotno ocenjevanje razmer in tveganj kakor tudi za oceno trendov. Pridobljene informacije predstavljajo podlago za oblikovanje smiselnih in sorazmernih javno-zdravstvenih ukrepov, za evalvacijo izvedenih ukrepov in preventivnih programov ter za oblikovanje politike in novih programov, še zlasti cepljenja.

Z zbiranjem tedenskih podatkov na vzorcu slovenske populacije o obiskih na primarni ravni zagotavljamo spremljanje pojava virusa influence in drugih akutnih respiratornih okužb, ki ogrožajo javno zdravje. Podatki se pridobivajo v realnem času in so podlaga za informacijo odločevalcem, strokovni in splošni javnosti. Na osnovi real-time podatkov ocenimo tveganje in opredelimo javno-zdravstvene ukrepe. Zaznavanje pojava respiratornega sincicijskega virusa v realnem času so osnova za svetovanje glede pričetka in konca aplikacije palvizumaba otrokom s povečanim tveganjem za zapleten potek RSV okužbe. Preučevanje trendov pojavljanja gripi podobne bolezni in RSV v Sloveniji bo omogočilo izboljšano napovedovanje sezonskega pojava respiratornih virusov.

Epidemiološko in laboratorijsko spremljanje predstavlja tudi podporo programom eliminacije ošpic in kongenitalnih rdečk, eradikacije otroške paralize ter zoonoz.

Omogoča tudi pripravo smernic za obravnavo dogodkov, ki pomenijo tveganje za javno zdravje, za posamezne hude bolezni, izbruhe nalezljivih bolezni in druge nenavadne dogodke kot so zbiranja množic ob velikih športnih, kulturnih in drugih prireditvah.

V prvi polovici leta 2010 se je posvečalo veliko pozornosti pandemiji gripe, ki je z 10. avgustom 2010 prešla v po-pandemsko obdobje. Svetovna zdravstvena organizacija priporoča nadaljevanje spremljanja respiratornih obolenj in sledenje kroženja virusov influence ter zaznavanje morebitnih sprememb njihovih lastnosti. Priporoča vsakoletno cepljenje proti gripi za ogrožene skupine in poudarja potrebo po zagotovitvi dobre zdravstvene oskrbe za morebitne obolele s pandemskim virusom.

Inštitut za varovanje zdravja je izdal priporočila naj se še naprej spodbuja izvajanje osnovnih higienskih postopkov. Priporočil je tudi, da se posodobijo splošni načrti pripravljenosti in odzivanja v ustanovah in delovnih organizacijah v celi državi. Namen tega je, da se zagotovi zadostna pripravljenost na dogodke, ki se lahko pojavijo v večjem številu ali pa nepričakovano ter pomenijo resno grožnjo zdravju s prizadetostjo vseh segmentov družbe.

Varovanje zdravja prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi zahteva vzpostavljeno partnerstvo s povezovanjem strokovnjakov različnih strok in resorjev ter sodelovanje s širšo skupnostjo in drugimi državami. Izjemnega pomena je komunikacija s strokovno in splošno javnostjo.

Zahvala vsem, ki so v letu 2010 posredovali podatke o nalezljivih boleznih, sporočali o kopičenju primerov in o izbruhih ter sodelovali pri obvladovanju in preprečevanju širjenja nalezljivih bolezni ter sodelovali pri uresničevanju preventivnih programov.

Prim.doc.dr. Alenka Kraigher
Predstojnica Centra za nalezljive bolezni in okoljska tveganja